

PROGRAM PROFILAKTYKI
ZESPOŁU SZKÓŁ NR 2 IM. KRÓLOWEJ JADWIGI
W BEŁŻYCACH

na lata 2013 – 2016

Opracowanie
Zespół Wychowawczy

Bełżyce 2013

PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną do wprowadzenia działań profilaktycznych w ramach szkolnego programu profilaktyki, stanowią:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej – art. 72,
2. Konwencja o Prawach Dziecka – art. 3,19,33,
3. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. Z 1996 r. nr 67, poz.329 z późniejszymi zmianami),
4. **Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2003 r w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem,**
5. Rozporządzenia MENiS z dnia 26 lutego 2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 51, poz. 458),
6. **Rozporządzenie MENiS z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. nr 10 z 2002r., poz 96),**
7. Program Ochrony Zdrowia Psychicznego,
8. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
9. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
10. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV.
11. Statut.

Program Profilaktyki Zespołu Szkół Nr 2 im. Królowej Jadwigi w Beżycach uwzględnia także cele strategiczne i operacyjne Narodowego Programu Zdrowia na lata 2007 – 2015 oraz Programu promocji zdrowia i profilaktyki problemów dzieci i młodzieży na lata 2013 – 2016.

I. WSTĘPNA IDENTYFIKACJA PROBLEMU

1. Identyfikacja objawu.

Tempo współczesnego życia stwarza wiele problemów w dostosowaniu się młodego pokolenia do wymogów świata dorosłych. Dostrzegalny jest brak fazy przejściowej pomiędzy dzieciństwem a dorosłością, co w naturalny sposób utrudnia, a nawet uniemożliwia proces dojrzewania przede wszystkim w sferze psychicznej oraz społecznej. Problem ten najłatwiej dostrzec w wyglądzie młodego człowieka (makijaż, fryzura, strój) oraz jego zachowaniu (palenie, picie, „zarywanie” nocy na imprezach), najgłębsze spustoszenie powstaje jednak w znacznie bardziej skomplikowanej sferze emocji oraz wartości. Intencją twórców niniejszego programu jest podjęcie działań ochronnych oraz naprawczych poprzez sprzyjanie wszechstronnemu rozwojowi młodzieży, wspomaganie i zwiększanie szans rozwojowych oraz wyposażenie w takie informacje i umiejętności, które uchronią

uczniów przed podejmowaniem różnorodnych zachowań ryzykownych. Podjęcie zachowań ryzykownych odnosi się do wszelkich działań niosących ryzyko negatywnych konsekwencji, zarówno dla zdrowia fizycznego i psychicznego człowieka, jak i dla jego otoczenia społecznego. Wśród najpoważniejszych zachowań ryzykownych występujących w szkole znajduje się: palenie tytoniu, agresja fizyczna i słowna oraz wagary. Ponadto dostrzegalne jest nieumiejętne gospodarowanie czasem wolnym i eksperymentowanie z alkoholem.

2. Werbalizacja problemu.

Zjawisko demoralizacji, płycizny emocjonalnej oraz intelektualnej dotyczy naturalnie głównie ludzi dorosłych jednak negatywne konsekwencje zachowań ryzykownych u młodzieży z reguły procentują w przyszłości. Należy pamiętać, że skutki eksperymentów z używkami są zazwyczaj dużo poważniejsze i występują szybciej u dzieci niż u ludzi dorosłych z powodu braku dojrzałości biologicznej, intelektualnej, emocjonalnej i społecznej. W okresie szkolnym więź między młodym człowiekiem i rodzicem staje się coraz słabsza, na rzecz grupy rówieśniczej. Wówczas z jednej strony młodzież jest skłonna do przekraczania norm, zakazów i nakazów pochodzących od dorosłych, z drugiej wykazuje ogromny konformizm w stosunku do norm obowiązujących w grupie równolatków. Dziecko o nieukształtowanej jeszcze adekwatnej samoocenie, niskim poczuciu własnej wartości i małej tolerancji na sytuacje frustrujące potrzebuje ogromnego wsparcia aby przeciwstawić się sytuacjom zagrażającym.

II. KONCEPTUALIZACJA PROGRAMU

1. Określenie celu programu.

Celem niniejszego programu jest kształtowanie u młodzieży fundamentalnych umiejętności psychologicznych i społecznych, wspomaganie rozwoju osobowego ucznia poprzez ukazanie systemu wartości chroniącego przed podejmowaniem zachowań ryzykownych, promocja zdrowego stylu życia oraz dostarczanie adekwatnych informacji na temat skutków zażywania środków psychoaktywnych.

3. Określenie zadań programu.

- Tworzenie warunków do wszechstronnego i bezpiecznego rozwoju dzieci i młodzieży w szkole.

- Dostarczanie informacji o alkoholu, nikotynie i innych substancjach psychoaktywnych oraz zagrożeniach towarzyszących ich zażywaniu.
- Wprowadzanie norm sprzyjających zdrowemu stylowi życia, wolnego od szkodliwych środków.
- Ukazywanie możliwości i sposobów wycofywania się z zachowań ryzykownych.
- Dostarczanie młodzieży informacji na temat sposobów właściwej komunikacji interpersonalnej, opanowania trudnych emocji i umiejętności ich wyrażania.
- Dbłość o kulturę słowa.
- Wzmacnianie pozytywnych zachowań, wzbudzanie motywacji do prowadzenia odpowiedzialnego i zdrowego stylu życia.
- Umożliwienie lepszego poznania siebie oraz swoich kolegów.
- Ukazywanie uczniom spektrum możliwości twórczego wykorzystania czasu wolnego oraz promocja aktywnych form wypoczynku.

3. OKRESLENIE STRUKTURY I ZAWARTOŚCI PROGRAMU

I. Profilaktyka uzależnień

Zadania	Sposób realizacji	Terminy	Odpowiedzialni
1. Diagnoza środowiska uczniowskiego pod kątem problemów wychowawczych, w tym problematyki uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - badania ankietowe, obserwacja, analiza dokumentacji, - wywiad z rodzicami, - obserwacja w codziennym kontakcie i bezpośrednie rozmowy z uczniami, - diagnoza zespołów, - semestralna roczna ocena sytuacji wychowawczej i stanu opieki nad uczniami, 	<p>IX</p> <p>IX cały rok</p> <p>zgodnie z harmonogramem pracy zespołów II i VI</p>	<p>pedagog, wychowawcy,</p> <p>wszyscy nauczyciele, członkowie zespołów,</p> <p>pedagog</p>
2. Organizacja środowiska szkolnego wolnego od dymu tytoniowego, przeciwdziałanie picia alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy na terenie szkoły i w jej obrębie.	<ul style="list-style-type: none"> - monitoring w szkole, - dyżury nauczycielskie na korytarzach szkolnych w czasie przerw, - nadzór nad osobami postronnymi pojawiającymi się na terenie szkoły, - jednolita i konsekwentna polityka szkoły wobec palenia papierosów oraz picia alkoholu przez uczniów, - opieka w formie zajęć świetlicowych nad uczniami dojeżdżającymi i oczekującymi na odbiór przez rodziców, - ścisła współpraca z rodzicami, wymiana informacji, ostrzeganie o zagrożeniu demoralizacją, - pedagogizacja rodziców, - kampania antyalkoholowa, przeciw dopalaczom i antynikotynowa, 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>według harmonogramu pracy świetlicy według potrzeb</p> <p>według potrzeb</p> <p>zgodnie z planem pracy Akademii</p>	<p>Dyrektor nauczyciele</p> <p>wszyscy pracownicy szkoły wszyscy nauczyciele</p> <p>opiekun świetlicy, nauczyciele,</p> <p>pedagog, wychowawcy, pedagog, wychowawcy, pedagog</p>

	- prewencyjna oraz interwencyjna współpraca z policjantem dzielnicowym,	Wolontariatu według potrzeb	Dyrektor, pedagog
3. Realizacja zajęć edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień.	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja dostępnych programów profilaktycznych, - organizacja seansów filmowych i spektakli o tematyce profilaktycznej, - praca Akademii Wolontariatu, PCK - zajęcia psychoprofilaktyczne w poszczególnych klasach, - gazetki tematyczne, - doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki, 	<p>według potrzeb</p> <p>według bieżącej oferty i potrzeb cały rok</p> <p>zgodnie z planem pracy wychowawczej cały rok</p> <p>według indywidualnych harmonogramów</p>	<p>wychowawcy</p> <p>pedagog, opiekun PCK</p> <p>wychowawcy pedagog,</p> <p>wychowawcy, pedagog</p> <p>wszyscy nauczyciele,</p>

II. Przeciwdziałanie agresji

Zadania	Sposób realizacji	Terminy	Odpowiedzialni
---------	-------------------	---------	----------------

<p>1. Tworzenie przyjaznego klimatu panującego w szkole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - bieżące wpajanie młodzieży zasad prawidłowej komunikacji interpersonalnej oraz konstruktywnego rozwiązywania konfliktów, - tworzenie osobowych relacji uczeń – nauczyciel, uczeń – uczeń, - udzielanie wsparcia emocjonalnego młodzieży, szczególnie w sytuacjach trudnych i kryzysowych, - troska o podnoszenie poczucia własnej wartości uczniów i kształtowanie adekwatnej samooceny, - praca nad integracją klas szkolnych (zajęcia integracyjne, wyjazdy, dyskoteki itp.), - integracja społeczności szkolnej poprzez organizację uroczystości dla wszystkich uczniów, w tym dyskoteki, Dzień Uśmiechu, Dzień Życzliwości i inne, - kształtowanie postaw tolerancji i empatii poprzez zajęcia wychowawcze oraz w codziennych relacjach, - obchody Dnia Bezpiecznego Internetu, profilaktyka zjawisk cyberprzemocy itp. - pedagogizacja rodziców, - funkcjonowanie skrzynki zaufania, 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>według potrzeb</p> <p>cały rok</p> <p>według planu pracy wychowawczej poszczególnych klas</p> <p>według kalendarza</p> <p>cały rok</p> <p>II</p> <p>według potrzeb</p> <p>cały rok</p>	<p>wszyscy nauczyciele,</p> <p>wszyscy nauczyciele, pedagog, wychowawcy,</p> <p>wszyscy nauczyciele wychowawcy,</p> <p>organizatorzy uroczystości</p> <p>wszyscy nauczyciele informatyk, pedagog, wychowawcy,</p> <p>pedagog, wychowawcy, pedagog,</p>
<p>2. Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz negatywnymi emocjami przez uczniów.</p>	<p>- zajęcia dotyczące nazywania oraz bezpiecznego wyrażania negatywnych emocji, technik relaksacyjnych oraz radzenia sobie ze stresem,</p>	<p>według planu pracy wychowawczej poszczególnych klas</p>	<p>pedagog, wychowawcy,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - identyfikacja uczniów agresywnych oraz podjęcie działań zaradczych, - systematyczny monitoring frekwencji młodzieży na zajęciach szkolnych oraz wpisów w zeszytach uwag, - realizacja dostępnych programów profilaktycznych, 	<p>IX – X</p> <p>cały rok</p> <p>według potrzeb</p>	<p>pedagog, wychowawcy, wychowawcy, pedagog, pedagog, wychowawcy,</p>
<p>3. Dostarczenie młodzieży wiedzy na temat praw człowieka, godności ludzkiej oraz agresji jako zagrożenia dla tych wartości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tematyczne zajęcia wychowawcze, - obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka, zapoznanie uczniów z podstawowymi dokumentami dotyczącymi praw człowieka: Deklaracja Praw Człowieka, Konwencja o Prawach Dziecka itp. - działalność Akademii Wolontariatu, koła PCK, itp. 	<p>według planów pracy XII</p> <p>cały rok</p>	<p>pedagog, wychowawcy, pedagog, wychowawcy,</p> <p>pedagog, opiekun PCK,</p>
<p>4. Realizacja jednolitej polityki szkolnej wobec przejawów agresji oraz przeciwdziałanie bezkarności.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - jednolita i konsekwentna polityka szkoły wobec przejawów agresji, - zapoznanie młodzieży z karami regulaminowymi i konsekwencja w ich stosowaniu, - ścisła współpraca z rodzicami młodzieży i bieżąca informacja, - odpowiedzialność materialna za zniszczone mienie szkolne, 	<p>cały rok</p> <p>IX i według potrzeb cały rok</p> <p>według potrzeb</p>	<p>wszyscy nauczyciele wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, Dyrektor</p>

III. Propagowanie zdrowego stylu życia.

Zadania	Sposób realizacji	Terminy	Odpowiedzialni
---------	-------------------	---------	----------------

<p>1. Wzmacnianie pozytywnych zachowań, wzbudzenie motywacji do prowadzenia odpowiedzialnego i zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostarczanie informacji dotyczących zdrowego stylu życia w ramach zajęć przedmiotowych oraz pozalekcyjnych, - projekcja filmów tematycznych, - kształtowanie pozytywnych wzorców, - promocja krwiodawstwa, - obchody Światowego Dnia Zdrowia w szkole, - program Owoce w szkole i Mleko w szkole, - imprezy i zawody sportowe, 	<p>według indywidualnych planów pracy</p>	<p>wszyscy nauczyciele</p>
<p>2. Profilaktyka medyczna realizowana przez pielęgniarkę szkolną.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - badania przesiewowe, - szczepienia, - fluoryzacja, - popularyzacja nawyku higieny osobistej, - przybliżanie młodzieży specyfiki okresu dojrzewania, - współpraca z rodzicami, 	<p>według indywidualnego planu pracy</p>	<p>pielęgniarka</p>
<p>3. Profilaktyka zagrożeń oraz chorób cywilizacyjnych, m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - AIDS/HIV, - bulimia, - anoreksja, - otyłość, - choroby wirusowe i inne, - nowotwory, - zatrucia, 	<ul style="list-style-type: none"> - tematyczne zajęcia przedmiotowe i pozalekcyjne, - projekcje filmów, - gazetki tematyczne, - identyfikacja uczniów zagrożonych i objęcie ich specjalistyczną opieką, - obchody Światowego Dnia Walki z AIDS, - działalność Akademii Wolontariatu, PCK i innych kół zainteresowań, - współpraca z Sanepidem, 	<p>zgodnie z programami edukacyjnymi i planami pracy, według potrzeb XII wg planów pracy</p> <p>cały rok</p>	<p>nauczyciele, pedagog, wychowawcy,</p>

<p>4. Profilaktyka zdrowia psychicznego.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja podstawy programowej kształcenia ogólnego w zakresie kształtowania: postaw prospołecznych dzieci i młodzieży, poczucia własnej wartości, poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, umiejętności asertywnego zachowania się w sytuacjach trudnych, - zapewnienie pomocy psychologiczno – pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb uczniów, w tym udzielanie pomocy w stanach kryzysu psychicznego, - współpraca ze specjalistami z PPP Bełżyce i innymi, - pedagogizacja rodziców ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania mediów i pojęcia kochającej kontroli wobec dzieci, - upowszechnianie informacji o możliwości uzyskania pomocy przez rodzinę w sytuacji kryzysu w instytucjach pomocowych, - wspomaganie rozwoju emocjonalnego uczniów poprzez naukę umiejętności psychologicznych i społecznych, w tym radzenie sobie ze stresem, budowanie zadowalających relacji interpersonalnych, - edukacja medialna, realizacja tematyki z zakresu oddziaływania mediów, krytycyzmu wobec destrukcyjnych wzorców medialnych wywołujących niezadowolenie z własnego wyglądu, poczucie winy i wstydu, demaskowanie rzeczywistych intencji reklam i zawartych w nich manipulacji, 	<p>cały rok</p> <p>według potrzeb</p> <p>według potrzeb</p> <p>cały rok</p> <p>według potrzeb</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>	<p>wszyscy nauczyciele,</p> <p>pedagog, wychowawcy, Dyrektor</p> <p>pedagog, wychowawcy, pedagog, wychowawcy,</p> <p>pedagog</p> <p>pedagog, wychowawcy</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, pedagog,</p>
--	--	---	--

IV. Promocja bezpiecznych form spędzania czasu wolnego.

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Odpowiedzialni
1. Organizacja czasu wolnego uczniów w szkole w okresie zajęć lekcyjnych.	<ul style="list-style-type: none">- zajęcia świetlicowe,- rozwijanie pasji młodzieży poprzez kółka zainteresowań: przedmiotowe, sportowe, artystyczne,- uroczystości i imprezy ogólnoszkolne,- organizacja wycieczek szkolnych oraz wyjazdów do teatru, filharmonii itp.- organizowanie dla młodzieży zajęć wyrównawczych, przygotowujących do sprawdzianu i egzaminu oraz wynikających z diagnozy psychologiczno – pedagogicznej,- działalność Akademii Wolontariatu, PCK, Samorządu Uczniowskiego itp.- realizacja projektów edukacyjnych,	cały rok	wszyscy nauczyciele
2. Organizacja czasu wolnego uczniów w szkole w okresie ferii zimowych.	<ul style="list-style-type: none">- zajęcia sportowe lub inne prowadzone przez nauczycieli,	według indywidualnych planów pracy,	nauczyciele
3. Promocja bezpiecznych oraz twórczych zajęć pozaszkolnych.	<ul style="list-style-type: none">- współpraca z MDK Bełżyce, CKFiS oraz innymi instytucjami oferującymi zajęcia dla młodzieży w czasie wolnym,- stałe udostępnianie młodzieży ofert wydarzeń artystycznych oraz zajęć pozaszkolnych (repertuar kinowy, teatralny, kursy językowe i inne),- wdrażanie młodzieży do ekonomicznego	cały rok	wychowawcy , pedagog

	<p>gospodarowania czasem i zachowania właściwych proporcji pomiędzy odpoczynkiem czynnym i biernym, - pomoc młodzieży w odkrywaniu własnych zainteresowań i wspieranie w poszukiwaniu różnorodnych form rozwoju,</p>		
--	--	--	--

4. OKRESLENIE SPOSOBU REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja niniejszego Programu Profilaktyki rozpoczyna się w I semestrze roku szkolnego 2013/2014. Niniejszy Program jest obligatoryjny dla wszystkich uczniów Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum wchodzących w skład Zespołu Szkół Nr 2 im. Królowej Jadwigi w Bełżycach.

Corocznie przedstawiane będą aneksy do Programu Profilaktyki w postaci Szczegółowych zadań do realizacji w danym roku szkolnym uwzględniających aktualne problemy i związane z nimi potrzebne działania wynikające z wniosków do realizacji z roku poprzedniego.

5. EWALUACJA

Z końcem każdego roku szkolnego Program Profilaktyki podlegał będzie ewaluacji w celu uzyskania informacji i przebiegu jego realizacji, poznania ewentualnych trudności i braków oraz dokonania oceny w zakresie wiedzy i umiejętności uczniów w omawianym zakresie. Powyższe informacje zbierane będą w sposób bezpośredni, poprzez pozyskiwanie opinii nauczycieli i wychowawców, analizę stosownych dokumentów szkolnych, analizę osiągnięć uczniów oraz rozmowy z rodzicami. W procesie ewaluacji mogą zostać także wykorzystane metody pośrednie w postaci badania ankietowego. Wnioski z ewaluacji każdorazowo staną się podstawą do wyznaczenia Szczegółowych zadań Programu Profilaktyki na kolejny rok.